

سمینار سیستمهای اطلاع‌رسانی در مناطق روستایی (۲۳ اوت - ۲ سپتامبر ۱۹۹۴: ژاپن)

علی شاه‌شجاعی^۱

سمینار سیستمهای اطلاع‌رسانی در مناطق روستایی که توسط سازمان بهره‌وری آسیایی در کشور ژاپن ترتیب یافته بود، در تاریخ ۲۳ اوت (اول شهریور ماه) تا ۲ سپتامبر ۱۹۹۴ (۱۱ شهریور سال ۱۳۷۳) به مدت ۱۱ روز برگزار شد، این طرح توسط انجمن بین‌المللی همکاریهای کشاورزی و جنگلداری (AICAF) و همچنین با کمک وزارت کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری (MAFF) صورت گرفت. چهارده شرکت‌کننده از دوازده کشور همراه با هفت سخنران که مجموعاً ۲۱ نفر را شامل می‌شد در این سمینار شرکت کرده بودند.

اهداف سمینار عبارت بود از: (۱) ارزیابی شرایط فعلی کاربرد تکنولوژی اطلاعات در مناطق روستایی توسط کشورهای عضو؛ (۲) بررسی امکانات بالقوه نظامهای اطلاع‌رسانی در تولیدات کشاورزی، بازاریابی و توسعه روستایی؛ و در نهایت (۳) تبادل تجربیات و اطلاعات به دست آمده در میان شرکت‌کنندگان. این سمینار با ارائه مقالات کشورهای شرکت‌کننده شروع شد و این امر با ارائه مقالات از طرف متخصصین برگزیده و بازدیدهای علمی در استان ناگانو، ایچی، و ماچو، جهت سیستمهای اطلاعاتی چند رسانه‌ای و منطقه تاکاموری‌چو، جهت برنامه‌های احیای مناطق روستایی و بازدید از اداره ترویج کشاورزی یاماناشی به پایان رسید.

شرکت‌کنندگان عضو دیدگاه‌های مختلفی را در زمینه اطلاع‌رسانی مناطق روستایی در کشورهای خود مورد بحث و فحص قرار دادند و سخنرانان دعوت شده عمدتاً در موارد زیر به بحث پرداختند:

۱. ضرورت‌های توسعه سیستمهای اطلاع‌رسانی.
۲. سیستمهای اطلاع‌رسانی دولتی جهت توسعه آمار کشاورزی در کشور ژاپن.

۱. کارشناس کتابداری مرکز تحقیقات روستایی وزارت جهادسازندگی

۳. تکنولوژی اطلاعات و کشاورزی پایا.

۴. سیستمهای اطلاع‌رسانی جهت کشاورزی و مناطق روستایی، رهنمودهای آینده.

۵. خدمات اطلاعاتی بازار برای مواد غذایی فاسدشدنی در ژاپن.

۶. تقویت اطلاع‌رسانی بازاریابی کشاورزی.

۷. استفاده موثر از سیستمهای اطلاعاتی در ترویج کشاورزی.

عمده مسائل برجسته‌ای که در مقالات ارائه گردید به شرح زیر است:

سیستمهای اطلاع‌رسانی در مناطق روستایی در کشورهای شرکت‌کننده در مراحل مختلفی از رشد قرار دارد. مثلاً کشورهایی که به طور فزاینده تکنولوژیهای اطلاع‌رسانی را در مناطق روستایی به کار می‌گیرند عبارتند از تایوان و کره جنوبی. در هر حال، در کشورهای در حال توسعه این ابزار کمتر به کار می‌رود و تکنولوژیهای ارتباط دوربرد و کامپیوتر به طور عام به ندرت در جمع‌آوری، پردازش، و اشاعه اطلاعات استفاده می‌گردد.

اطلاعات فی‌نفسه شامل داده‌های کشاورزی و مقولات اجتماعی و جمعیت‌شناسی نیست، بلکه موارد معتابه دیگری را از قبیل بهداشت، آموزش و پرورش، کتابخانه‌ها و غیره را نیز در برمی‌گیرد. در این گونه کشورها معمولاً اطلاعات از مجرای رسانه‌های گروهی از قبیل رادیو، تلویزیون و مواد مکتوب اشاعه می‌یابند. استفاده از پست تصویری، تلفن، و کامپیوترهای شخصی در حد بسیار پایینی قرار دارد.

سیستمهای اطلاعاتی در اغلب کشورها به صورت متمرکز اداره می‌شوند و واحدهای تابعه با تواناییهای ضعیف در جریان داد و ستد داده‌ها بسیار بد عمل می‌کنند. به عبارت دیگر، جریان اطلاعات به صورت عمودی است، یعنی از بالا به پایین هدایت می‌شود.

اشتراک منابع به صورت افقی (مثلاً بین وزارتخانه‌ها و بخش‌های تابعه) به ندرت انجام می‌شود، زیرا از طرفی هماهنگیها بسیار ضعیف است و از طرف دیگر پردازش اطلاعات به صورت یکدست نیست و در نهایت مشکل اساسی در ناسازگاری سیستمهای مورد استفاده است.

در حالیکه استفاده از کامپیوتر و تکنولوژی اطلاعات در کشورهای پیشرفته به طور فزاینده‌ای رواج دارد، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه دستیابی به اطلاعات از طریق کامپیوتر هنوز در سطح نازلی است.

مقالات ارائه شده در این سمینار ابعاد مختلف و تلاشهایی را که در جهت اطلاع‌رسانی

روستایی صورت گرفته بود، دربرداشت. ■